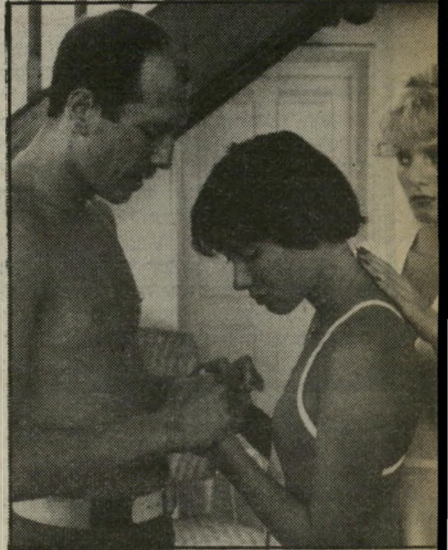

בתוך ים האיוולת של סרטי הקיץ שהציפו את כרי ישראל, סרטים שנועדו לקהל צופים עד גיל 5 או מעל 105, מהווה סירטו החדש של אריק רוהמר, פאולין על החוף, חריג מבורך. לא זו בלבד שהוא מדבר על בני אדם, בשר ודם, ולא על מכונות, אלא שגיבוריו הם יצורים המסוגלים לחשוב בעיתותיהם הפנויות, ואפילו לעצב את המחשבות שלהם במילים בנות יותר מהכרה אחת, המצטרפות יחד למישפטים שאין בהם אפילו ניבול פה אחד לעידוד האישיות, ואינם מלווים כשום אפקטים קוליים המופקים עליידי אברים אחרים של גוף האדם, ולא רווקא הפה. אולי זה נשמע כאילו סירטו של רוהמר עוסק בפולשים מן החלל החיצון, ולא בבני כדור הארץ,

מאריין, פאולין והנרי (סידור אטקין) נלצל את החופש

אשר, אם לשפוט לפי הסרטים שהם מעדיפים, שכחו מזמן הרגלים מגונים אלה של נימוס ותרבות, אף על פי כן, אין זה כך. ולו רק משום שגיבורי רוהמר, ככל ילודי אשה, מוטרדים עליידי אותן בעיות המוכרות לכל: מין, אהבה, ומה פירושם של מושגים אלה. מאחר שמדובר באנשים צעירים, החיים בחברת שפע מערכית, הבעיות הכלכליות לוחצות פחות, והבעיות הביטחוניות שייכות לעמדות האחריות של העיתון היומי, שבו בין כה וכה לא מעיינים, כי זה משעמם.

מונסיס להבין. אולם, שלא כנהוג על מסך הכסף, כאשר אוחות התשוקה ברמיות האלה, אין הן קורעות מייד את בגדיהן בסערת יצרים נוראה, או מתגפלות באבר שלוף על הטרף הקרוב, אלא מנסים, תוך כרי המעשה, גם להבין מה קורה להן, ואפילו למצוא צידוק מוסרי והגיני למעשהיהן. אז איזה מין סרט הוא פאולין על החוף, שזכה בפרס הבימוי ובפרס מבקר הקולנוע בפסטיבל האחרון בברלין? לפי הסממנים החיצוניים, זהו בהחלט סרטי-קיץ, כי הוא הרי מתרחש בעיירת

נופש, לקראת סוף עונת החופשות, כאשר ההמונים חזרו כבר לשיגרת עבודתם ורק עצמאיים בעלי מיסגרת חיים פחות נוקשה נותרו עריין על החוף, להנות מימי השמש האחרונים לפני עונת הגשמים.

שתי הרמויות המרכזיות בסרט הן פאולין עצמה, נערה בת 16, וקרובת מישפחה המבוגרת ממנה כבעשר שנים, בלונדית יפהפיה וחטובה להפליא בשם מאריין, הנמצאת בהליכי גירושין. השתיים באות לבלות יחד כמה ימים בוילה המישפחתית שליד החוף, בנורמאנדי. זהו בית קטן, טובל בים של פרחים וירק, בגינות ניפלא של צבעים המצולמים בחדות וזוהרת עליידי נסטור אלמנדרוס, מגדולי הצלמים היום בעולם, ואחד מנאמני רוהמר מאז ימים ימימה (אלמדרוס צילם לאחרונה את בחירתה של סופי).

המבוגרים הצעירים. כבר בפתיחת הסרט קובע רוהמר את הכיוון שאליו הוא מתכוון לפנות. מאריין ופאולין אוכלות ארוחת-בוקר בגן הווילה, ומתוך השיחה ביניהן כבר מצטייר פער הדרות בהתייחסות לרגשות, למין ולהערכת בני אדם.

השתיים יורדות אל שפת הים ושם הן פוגשות את שני הגברים אשר משלימים את הרביעיה המרכזית בסרט. אחד מהם, פייר, שהיה בעבר מחזרה של מאריין ולא ראה אותה במשך חמש שנים, השני, הנרי, אתולוג, קצת יותר מבוגר (איישם כאמצע שנות השלושים), גרוש, מתגורר בצד השני של העולם, נודד ממקום למקום בהתאם לצורכי עבודתו, ובא לבלות חופשות

בצרפת רק כרי לראות את בתו הקטנה, המתגוררת יחד עם אמה.

פייר מאוהב במאריין, מאריין מתאהבת בהנרי, הנרי מאוהב בחירותו ומבוהל מפני כל סכנה של התחייבות רגשית ופאולין מגששת בצעדים והירים, בתוך עולם זה של מבוגרים הנראים לה צבועים, בלתי מוכנים ומתחסדים, וטובלת רגליה בפרשת אהבים קצרה וצנועה עם נער בן גילה סילבן, שאותו היא פוגשת על החוף.

את שלושת המבוגרים מאפיין תכונה רומה. שלושתם רואים ומפרשים את העולם מנקודת מבט האנוכית והפרטית מאוד שלהם. לגבי שלושתם העולם מתחיל בהם, והוא פונקציה של קיומם, ומשום כך הם מנסים לכפות את צורת המחשבה שלהם, את הרגשות שלהם ואת ההגיון שלהם, על כל הסובבים אותם. עוד יותר מזה, הם אפילו משלים את עצמם כי הסובבים אכן חושבים, מתנהגים ומרגישים כמוהם. כי הרי לא יתכן אחרת, והם נדהמים כאשר הדברים אינם מתקיימים כך הלכה ולמעשה.

להבה גדולה. מאריין, לרוגמה, חיה בתוך מושגים רומנטיים מוחלטים של אהבה, מושגים שנסיינה הכושל האחד בנישואין לא שינו כלל. "אני כמצב של המתנה", היא מסבירה, "המתנה לאותו דבר בלתי מוגדר ובלתי צפוי מראש. שהוא האהבה". כל מה שחשה עד עכשיו, היא טוענת. לא היה אלא רגש של נאמנות, מכובד כלשעצמו, אבל "אהבה זה משהו שבוחר בלהבה הגדולה, ואני רוצה להישיר מאהבה". אשר לאותו המושג שהוא יקר כל-כך לכל בני תקופתנו, החופש, לא

אריאל דומבאל בתפקיד מאריין ואמנדה לאנגלה בתפקיד פאולין בסרטו של אריק רוהמר, פאולין על החוף בהמתנה לאהבה בווערת

זה מה שמעניין אותי", היא מוסיפה. אם הגיעה לידי גט מבעלה הראשון, זה לא מפני שרצתה בחירות, אלא מפני שהיתה קשורה לאדם שלא הצית בה אש.

ובאותה התמימות האנוכית הכנה, המלווה אותה לכל אורך הסרט, היא מציינת: "אני בוודאי הצתתי להבה כזאת באחרים, אבל היו אלה גברים שלא מצאו חן בעיני. אולי היו אף שהתאכזרו למעני אבל אם עשו זאת, לא ידעתי על כך כלל". פייר, לעומת זאת, אחד מאותם הגברים שבהם הציתה מאריין את אש האהבה, אינו חושב באותה הצורה. "כאשר האהבה בווערת כלהבה בהתחלה, חייה קצרים מאוד", הוא טוען. ומה יהיה אחר-כך? הוא, פייר, דוגל באהבה עמוקה, אמיתית, לאורך זמן. והוא אינו יכול להבין כיצד מאריין אינה יודעת להעריך תכונות אלה אצלו.

מושק הבגידה. הנרי המבוגר יותר, אולי אף המנוסה הציני יותר, שומע את השניים ומציע אפשרות שלישית. למאריין הוא אומר: "כל עוד את חופשיה, נצלי את ההזדמנות. אל תרשי שיגזלו ממך את החופש היקר הזה". ואילו לפייר הוא מסביר: "אתה חי בעתיד, בתיקווה לעתיד שאיננו ברור". האהבה מתרחשת בזמן הווה" ומתוך הערות אלה אפשר להבין מה גישתו לאהבה של מאריין ועד כמה הוא מוכן להתחייב באהבה זו.

אפשר להמשיך ולצטט מן הדיאלוגים המבריקים של הסרט הזה, הכתובים כולם בשפה פשוטה ומובנת, ובעלי השלכות לכל תחומי החיים, אולם כבר מן הנאמר עד כאן אפשר להבין כי רוהמר מוביל למעשה את מישחקי האהבה, הבגידה, התיקווה והאכזבה של חופשת קיץ בידי אמן, כרי להראות כיצד אנשים בונים סביב עצמם פילוסופיית חיים, ומנסים לתרץ את ההתנהגות הנבזית ביותר שלהם בים של נימוקים. הנרי מסביר שמאריין יפה מדי, מושלמת מדי, לכן היא מושכת אותו אבל אינה מגרה אותו. כל זאת, כרי להעניק לבגידתו בה מימד פסיכולוגי. כפי שהוא מנסה, באחת הסצנות האחרונות בסרט, להתקרב לפאולין הישנה, כשהוא מנשק את כף רגלה ועולה בהדרגה למעלה, וכאשר היא מתעוררת ורוחה אותו בכוח, הוא מתגונן ואומר שכל רצונו היה להעיר אותה מן השינה בדיננות.

קצת למעלה מזה. כל זה יכול להתייחס להרפתקת קיץ קלילה, או להיות קומדיה מוסרית מן הסוג של מחוות מארינו; אפשר לקרוא בו משמעויות מרחיקות לכת יותר, נוסח החינוך הסנטימנטלי של פלובר, ומי שינסה לתאר לעצמו כיצד חושבים הורים של הגיבורים בסרט הזה, דור בני החמישים או השישים, לאו דווקא על אהבה, אלא על פוליטיקה או כלכלה, ימצא זהות מפליאה בתהליך עצמו. כי טבע האדם הוא להתחיל בעצמו, לראות את מרכז העולם בסבך בטנו, ולהתחיל בניתוח מצב העולם מנקודת מוצא זו. הקשיבו פעם ליוז'יבוס הפוליטיים, לא רק בצרפת, אלא גם בישראל, ותראו עד כמה מובנה ההגיון של גיבורי רוהמר מתאים למציאות.

הוא השקיע את הנשמה

ובעלי "גורדון" זרקו אותו לכלבים

ראובן קאצוביץ הוא בחור צעיר ותמים, יליד ארגנטינה, האהב קולנוע. על התכונות האלה — הגיל, התמימות והאהבה — צריך לשלם קנס, כאשר רוצים לחדור בישראל לג'ונגל הנקרא עולם הסרטים. כרוב אהבתו לקולנוע, שכר קאצוביץ את אחד המוסדות הנכשלים ביותר בתל-אביב, קולנוע גורדון, שבעליו החכירוהו מיד ליד, ואשר שימש כרוב המיקרים מחדל שבו הציגו את כל מה שלא ניתן היה להציג בבת-יקולנוע אחרים. הוא החליט לשנות את אופיו מן הקצה אל הקצה. הוא שיפץ את המכתוב, ריפף את המושבים, צבע וניקה את האולם ואת הכניסה. ונתן לקולנוע, כפעם הראשונה מאז נפתח, חזות אנושית של ממש. חשוב מזה, הוא התחיל לבחור סרטים, שהכל סברו כי איך להם סיכוי מפני שהם טובים מדי — והרי הקהל הישראלי אינו ראוי לסרטים טובים. קאצוביץ, בעקשנות ובהתמדה ראויים לשבח, הצליח להוכיח אתה. אחרי קאגמושה, מאדרה מאדרונה, אנגי ורה, גורגיה, סערה רדודסקאדן, הצליח. גורדון והפוד לקולנוע-יוקרה, בעצם הצגת סרט בו, היא כבר הוכחה לאיכותו.

הגיון מיסחרי? כרי להגיע למצב הזה השקיע קאצוביץ כמה מליונים טובים, ועמל שלא ניתן למדוד אותו כלל בכסף. לכשראה ברבה